

TWEEMAANDELIJKS BULLETIJN
DER VERBROEDERING DER
BELGISCHE ONTMIJNERS
(V. Z. W.)

Secretariaat :
30, Sint-Jansstraat, Tervuren
AANGESLOTEN AAN O. P. S. P.
— P. C. R. 7537.94 —

Redactie :
Kaserne 7/8, Berchem-Antwerpen

BEVELOVERGAVE IN D.O.V.O./BRABANT.

Een "Tot wederziens .. zonder afscheid

D. O. V. O. heeft een van zijn oude makkers verloren die bij hoger bevel een andere betrekking kreeg toegewezen.

Het was op 31 Augustus 49, op een mooie zomerdag, dat Kapitein-Commandant Linden vaarwel heeft gezegd aan de afdeling Brabant-Henegouwen van D. O. V. O. Onnodig U te zeggen, beste lezers, dat dit gedwongen vertrek ons weemoedig gestemd heeft en dat onze snijt

zeld en die hij door zijn voorbeeld aanmoedigde.

Ik had het voorrecht dikwijls te kunnen spreken met « onze Jef » en zo heb ik zijn gevoelens en zijn vooringenomenheid leren waarderen. Zekere dag namelijk heb ik een oprechte en treffende soort gewetenswroeging bijgewoond, wreed voor ons allen, maar die uiterst rechtschapen officier vereert.

Na een ongeval dat het leven kostte aan een van zijn mannen, kwam hij me opzoeken, met de tranen in de ogen vertelde hij me de waarschijnlijke oorzaken van de dood van zijn betreurde ontmiijner en vroeg me hem te verzekeren over het deel van de verantwoordelijkheid die hem in zijn bevoegdheid van Sectie-Overste moest toekomen.

Het heeft me veel moeite gekost om hem te overtuigen,

Aan de weduwen der ontmiijners gevallen voor hun doel.

Brief aan mijn Vrouw.

Mijn vrouw, moeder van mijn kind, bloed van mijn bloed, glinsterend beeld van mijn rusteloze ziel, ik heb het voorgevoel dat ik sterven zal vandaag.

Het grijze licht van de morgen dat je slapend gezicht bleker moet maken en roerlozer, is mijn kamer binnengegleden, onmerkbaar bijna. De dingen kennen nog de rust der duisternis, maar straks als de zon hoog boven de huizen zal staan, zal het nieuwe leven daar zijn,

Voor mijn vertrek uit de kamer, die altijd vreemd is gebleven voor mij, voor mijn vertrek naar het mijnenveld wil ik nog eens spreken tot jou, mijn vrouw, omdat dit spreken een verlossing en tevens een berusting brengen zal in mij.

Lang voor de zon met een gouden sliert over het water verscheen, is er een angst gekomen, een benepenheid om het hart en met grote open ogen heb ik de schaduw van het lot over mij gevoeld.

Ongedrukt nieuws
door Karel Mortier

en werdt ge verliefd op mij, op iemand die zelden de rust kende waarnaar hij zo verlangde.

***

Ik heb lang gestaan zo, er was een laatste vallende ster maar er was geen wens meer te doen die goed was voor ons beiden en verandering brengen kon.

Gisteren viel een vriend.

Wij, zijn makkers hebben met onze bevende handen de stukken vlees, de onkennelijke

Het bulletijn heeft het genoeg U een onuitgegeven novelle te kunnen aanbieden van een vlaamse makker. Karel Mortier was een militiaan welk een groot gedeelte van zijn dienstterm in 1948 doorbracht in de Sectie Antwerpen. Hij beleefde de atmosfeer van verschillende ongelukken, en de novelle die wij U vandaag brengen bewijst dat hij de innerlijke gemoedstoestand van den ontmiijner aanvoelde.

Karel Mortier is een dichter. Van de dichter heeft hij de rijke verbeelding en de buitengewone fijngevoeligheid, wij publiceerden reeds in de Ontmijner een

Kapitein-Commandant Linden vaarwel heeft gezegd aan de afdeling Brabant-Henegouwen van D. O. V. O. Onnodig U te zeggen, beste lezers, dat dit gedwongen vertrek ons weemoedig gestemd heeft en dat onze spijt oprecht was.

Onze sympathieke Commandant Linden, de « Jef » voor zijn intieme vrienden en ook... voor zijn mannen als ze in de een of andere hoek over hem spraken, was goed gekend door de talrijke ontmiijners die hem leerden naar waarde schatten zowel in dienst als in de betogingen van onze levende en geliefde Verbroedering.

In November 1944, kwam hij bij D. O. V. O. en werd opeenvolgend de geachte overste der afdelingen Limburg, Brabant en , in 1946, van Brabant-Henegouwen.

Achter het koude uiterlijke van zijn kalm en streng Limburgse geardheid, droeg deze uitstekende officier een hart van goud.

Zeer militaristisch aangelegd hield hij van zijn beroep en was hij veeleisend voor de anderen zowel als voor zichzelf. Hij leidde zijn afdeling met de voortdurende zorg zijn werk goed te doen en goed te bevelen om te bekomen hetgeen hij verwachtte zoals een ingenieur of een opzichter het zou doen. Alles gebeurde juist alsof het werk hem persoonlijk toebehoorde. Bij hem geen tijdverlies, geen gebrekkige uitvoering, ten andere hij verliet nooit zijn ontmiijners die hij overal verge-

over het deel van de verantwoordelijkheid die hem in zijn bevoegdheid van Sectie-Overste moest toekomen.

Het heeft me veel moeite gekost om hem te overtuigen, want daar ik hem kende, had ik hem niets te verwijten en kon ik hem enkel zeggen dat zijn technische bekwaamheden en zijn werkmethodes volmaakt waren en dat het noodlot de enige oorzaak was.

Beste vriend Linden, in naam van alle ontmiijners die nog in dienst zijn, wens ik U veel geluk en een schitterende militaire loopbaan.

Ik dank U ook oprecht voor het werk dat U met zoveel toewijding en zoveel bevoegdheid vervuld hebt, zonder ooit Uw gezondheid noch Uw krachten te sparen.

Ik vraag U nu twee gunsten die U ons zeker niet zult kunnen weigeren, te weten :

Het werk van onze ontmiijners, zonder een enkele overdrijving bij de Hogere Militaire Overheid, met wie gij voortaan in contact zult zijn; aan te prijzen, welke andere ambassadeur dan U zou dit beter kunnen ?

En dan ten tweede, de Verbroedering der Ontmiijners nooit op te geven maar ook zijn Bestuursraad waarvan U de zeer gewaardeerde secretaris zijt.

Jef, tot ziens, maar geen vaarwel.

De Majoor van de Genie,
PORREWIJCK,
Overste van D.O.V.O.

gedeelte van zijn dienstterm in 1948 doorbracht in de Sectie Antwerpen. Hij beleefde de atmosfeer van verschillende ongelukken, en de novelle die wij U vandaag brengen bewijst dat hij de innerlijke gemoedstoestand van den ontmiijner aanvoelde.

Karel Mortier is een dichter. Van de dichter heeft hij de rijke verbeelding en de buitengewone fijngevoeligheid, wij publiceerden reeds in de Ontmiijner een gedicht dat wij ten andere zullen opnemen, in de vlaamse uitgave van de brochure Onze Ontmiijners.

Als Waal is het mij een groot plezier geweest dit mooie werk van K. M. in zijn oorspronkelijke taal te kunnen lezen. Deze lezing was voor mij een waar feestmaal, en ik beschouwde het als een voorrecht aan uw Waalse makkers een franse adaptatie te mogen aanbieden.

Kapitein COTTON.

voor mij, voor u, voor ons kind en voor de andere mensen, die allen strijden moeten om het beetje geluk en het beetje troost dat hen weggelegd is.

Alles zal zijn zoals het gisteren was : gij zult de mensen zien in je vrees om mijn lot en je werk doen; ik zal naar het mijnenveld gaan tezamen met de kameraden.

Alles zal zijn zoals het gisteren was en nochtans heb ik schrik nu.

Een vreemd gevoel als een ruisende waterval binnen in mij zegt me dat ik het ijzeren bed en de tafel en de twee stoelen en je photo bezijden het bed niet meer terug zal zien na deze morgen.

Het is de eerste maal dat deze zekerheid in mij leeft, vroeger was er wel een angst en een moeizaam vooruitzien naar de verlossende avond maar het gevoel te weten dat ik sterven ga is nieuw.

* * *

Daarna is een grote stilte gekomen, lichten zijn verschenen over de stad ; met mijn gloeiende handen op de vensterrichels heb ik gewacht en gans ons leven, vanaf onze kennismaking tot de geboorte van ons eerste kindje, is weggeleden over de zee. Ik heb dingen teruggezien die gij nooit vernomen hebt, misschien slechts vermoedde, beelden uit mijn jeugd toen ik nog naar school ging en avonturen zocht, dingen zonder belang nu en die als dood zijn.

Ik heb me ook afgevraagd wat er van u geworden moest na mijn dood. Ge zijt een moedige vrouw, ik mag het nu wel zeggen, waar ik wankelde of aarzelde wist gij me de kracht te geven die ik te kort kwam. Ons land mag u en ons kind niet in de steek laten want het weinige dat we bezitten kan je niet erg veel helpen.

Vrouwe, ik had je altijd zonder zorg willen zien, maar waarom vielen je ogen op mij

dode leden samengezocht en neergelegd in een kist.

Afschuwelijk.

Als we daarna van het veld wegreden zaten de mannen met doffe ogen in elkaar gedoken. Vanmorgen waren er twaalf, nu nog elf, hoeveel zullen er morgen nog zijn ?

Dag in, dag uit is er die jacht, die spanning om hetgeen komt, die spanning om zijn uur dat ook eens slaan zal. Deze die stierf, die stukgereten werd, zijn naam is me te heilig om hem in dit geschrift te noemen, zal hetzelfde gekend hebben, maar ook misschien die knagende hoop dat hij het niet zou zijn. Hij had één kans op twaalf om te vallen, als we het een kans mogen noemen, iedereen heeft diezelfde kans, ik ook. Of misschien kende hij ook het voorgevoel dat ik heb en was hij er op voorbereid.

Op andere dagen zou ik je zo iets niet schrijven vrouwe,

Vervolg bladz. 4.

Het portret van een onzer ontmijners wil ik hier schetsen in enkele vluchtige tafereelen die U allen, vrienden lezers, onvergetelijke ogenblikken uit uw ontmijnersleven in herinnering zullen brengen.

1ste Tafereel.

Begin Mei 1945, een armzalig klein bureeltje op de 2de verdieping van een burgershuis in de Tabakvest te Antwerpen, de ruiten uitgeblazen door de V-tuigen en vervangen door karton. Kapitein V. en Luitenant C. hebben een onderhoud over de recruten die zich zullen aanbieden. Jonge, wakkere, reflex-bezittende mannen moeten het zijn; heethoofden, die spoedig slachtoffer zouden worden van hun onvoorzichtigheid en met zich anderen zouden meeslepen moeten vermeden worden. Eveneens moeten vermeden worden de beschroomden die, voortgedreven door winstbejag, eens voor het gevaar, hun zinnen zouden verliezen. Dikwijls is het moeilijk in 10 minuten tijd een man te beoordelen. Wat dit betreft echter toonde Kapitein V. zich steeds een goed psycholoog.

SNAP SHOTS

Lofspraak aan het adres der ontmijners hoeft niet meer gedaan te worden, de talloze vermeldingen zijn daar om te getuigen. Maar de ontmijners zijn vooral gekend als een geheel van mannen omdat hun taak samenviel met de idee van een « collectief werk ».

Deze vermaardheid komt echter ook door de talrijke voorvallen waarin het persoonlijke primeert.

Om deze bekend te maken, hebben we ons voorgenomen van vandaag af te beginnen met de publicatie van een reeks anecdotes uit de ontmijning die we « SNAP SHOTS » getiteld hebben.

Waarschijnlijk verdiende de persoon waarover we ons voorgenomen hebben een lofrede te schrijven meer dan een portret, waarschijnlijk ook was de werkelijkheid sterker dan onze nederige ambitie.

Toch durven wij hopen dat de eerste persoonlijkheid die we onze lezers aanbieden de moeite waard zal zijn en dat de lezer zelf onze mening delen zal.

den. Het lijk ligt er nog, gans opgezwollen, de lucht verpestend met een stank die geenszins aan de Lente doet denken. Verleden week heeft de boer er een vrachtwagen van het vilbeulik willen heenvoeren om het kring op te laden. De vrachtwagen is in de lucht gevlogen door een antitankmijn, de begeleider en de boer zijn dood.

Vandaag zijn de ontmijners ter plaatse. Zij hebben de toegangsweg en de weide afgezocht. 2 anti-tankmijnen, 6 anti-persoonmijnen, s-mijnen, werden nog ondekt. De ploeg rust uit en de manschappen houden een gezellig babbeltje, want het moeilijkste blijft nog te doen: de plaats rond de koe en een klein stukje weideland waar de wind stoeit na even op-

burgerleven te hernemen. De oorlog is ver weg.

« Wel, wel, wie we daar hebben! Nog altijd in de ontmijning. Bestaat dat spel nog altijd! Er zijn dan toch nog mijnen ». En met een niets zeggend gezicht komt een klein glimlachje op de lippen van de spreker. Er waren nog mijnen aan de Schans van Smoutakker. Reeds 7 doden en 7 gekwetsten waren er tussen de duitse krijgsgevangenen (allen pioniers) gevallen die men op een gegeven ogenblik aan dit werk ge-

zet had. Voor dit werk boden zich onder hen geen vrijwilligers meer aan. Daarentegen moesten Belgen, vrijwilligers voor dit werk, geweigerd worden. Korporaal Heselmans was een dezer vrijwilligers en samen met 5 zijner kameraden viel de eer hem te beurt om dit werk te voleindigen. De laatste der 26 mijnen die ze opruimden was het die het ongeval veroorzaakte waardoor korporaal Heselmans zijn twee benen verloor.

22 minuten na het ongeval werd Heselmans naar het Militair Hospitaal van Berchem, op 20 km. afstand van de plaats van het onheil, overgebracht. Gedurende gans het traject rookte Heselmans een sigaret tot op het einde samen met zijn le chef die zijn tranen niet kon bedwingen. Wat betreft moreel, deze van Heselmans was het beste.

Tijdens het afzetten van zijn twee ledematen verborg een geestelijke verpleegster hem het werk, daar hij gedurende gans de operatie zijn bewustzijn behield en met een vrome leugen trachtte zij hem de verminking te verbergen.

Heselmans lachte haar zacht toe: « Zuster... ge kondt niet liegen » en hij toonde haar een vergeten spiegeltje in hetwelk hij de operatie had kunnen volgen.

Volgens de aanduidingen van de dokters en de verpleegsters had Heselmans, dodelijk getroffen, 100 kansen op 100 er het leven bij in te schieten.

De Kerel heeft de 101e gevonden, zich er aan vastgeklampt en, ik verzeker het U, hij heeft ze niet gelost.

4de Tafereel.

Korporaal Heselmans is nu terug burger geworden (November 1948). Negentien maanden hospitaal heeft hij achter de rug en al de gruwelen der opeenvolgende operaties waaruit zijn behandeling bestond, vooral deze der wederaanpassingen, heeft hij overwonnen.

Ik zie hem terug voor mij bij onze laatste Jaarlijkse Vergadering der Sectie Antwerpen-Limburg. Hij heeft nu twee kunstbenen en gaat zoals U en ik. Zijn lichaam is sterker geworden, zijn gezicht mannelijker, gans zijn persoon straalt goed humeur en kracht uit. Wanneer wij hem bezien weten we allen dat hij misschien een verminkte is, maar geen minderwaardige, dat hij recht door het leven in gaat en dat hij zicht met de ellebogen als het moet, een weg zal banen om de plaats te bekomen in het leven die hem toekomt voor zijn glorieus verleden en door zijn huidige kracht.

Gegroet, vriend en veel geluk.

IN DE GEEST VAN DE SOCIALE KRONIEK

WILLEN

Kracht van een woord dat op zichzelf al het programma, het doel is van een gans leven.

Erfelijke insecten zullen zich mogelijks tegen u keren maar al zijn er slechte neigingen aan.

uithalen zou, maar alleen voor zijn persoonlijke voldoening en omdat het willen en deze ma

voortgedreven door winstbejag, eens voor het gevaar, hun zinnen zouden verliezen. Dikwijls is het moeilijk in 10 minuten tijd een man te beoordelen. Wat dit betreft echter toonde Kapitein V. zich steeds een goed psycholoog.

Mannen bieden zich aan, worden aangeworven, trekken zich terug, worden diplomatisch afgewezen.

Vervolgens biedt zich Heselmans aan, 26 jaar oud, middelmatige gestalte, evenwichtig, flinke gang, wakker uitzicht en intelligent. De twee officieren bezien elkaar en begrijpen. Hier is een goede recruit, en het kleine onderhoud van enkele minuten dat zij met hem hebben bevestigd hun eerste indrukken; Heselmans wordt ontmijner.

Hij treedt in dienst in Mei 1945.

2e Tafereel.

Juli 1945. Voor vele Belgen is de oorlog met al zijn wreedheden reeds geëindigd en... zou ik het durven zeggen, begint vergeten te worden. Van tijd tot tijd is het een gebuur die terugkeert uit een concentratiekamp, arm wrak,... die hen er aan herinnert dat het toch nog niet gedaan is.

Deze scene heeft plaats ergens in het Noorden van de Provincie Antwerpen, langs de kanten van Hoogstraten. De mensen hier « weten » dat het niet voorbij is. Ginds op 100 m. in een weide heeft een koe, zes maanden geleden, een anti-persoonmijn in werking doen tre-

persoonmijnen, s-mijnen, werden nog ondekt. De ploeg rust uit en de manschappen houden een gezellig babbeltje, want het moeilijkste blijft nog te doen : de plaats rond de koe en een klein stukje weideland waar de wind stoeit na even opgehouden te hebben op het kring in de zon liggend en krioeënd van ongedierte.

Bij de manschappen hoort men niets anders dan gelach. Korporaal Heselmans is « de plezante » van de compagnie. De ene mop na de andere, niet allen bestemd voor de oren van de 1^e communicanten natuurlijk, « Dick » is onuitputtelijk. Men kan zich moeilijk voorstellen dat het dezelfde man is die daarstraks, de detector op de rug, gewetensvol gans het terrein van zijn zoekplaat doorliep, niets aan het toeval overlatend, stil staande bij elk gemauw van zijn toestel en die geduldig zijn helper het stuk ijzer dat in de meeste gevallen er de oorzaak van was, liet opzoeken.

Nu geeft hij weer een voorstelling van allerlei acrobatentoeren, niet gevaarlose sprongen, allerlei paljasstreken.

Geen Welfare nodig met zulk een man; en, in zonneshijn, regen of verpestende stank, is het moreel van de troep « gegarandeerd op factuur ».

3de Tafereel.

De ontmijning van de Schans van Smoutakker te Stabroek. Wij zijn nu April 1947. Velen onder U hebben ons reeds verlaten om hun bezigheden in het

ven ogenblik aan dit werk gegeven.

IN DE GEEST VAN DE SOCIALE KRONIEK

WILLEN

Kracht van een woord dat op zichzelf al het programma, het doel is van een gans leven.

« Willen is kunnen » zegt het spreekwoord en dit is juist onherroepelijk juist. Van zo gauw het daglicht doordringt tot het oogvlies, wilt, eist en beveelt de mens.

Zijn doel : « Willen » om te blijven voort bestaan.

Het amorphe wezen vindt geen plaats in onze samenleving, het wordt zonder genade, lijk een overtollig gewicht weggestoten.

Meelopend als het vijfde wiel in de wagen wordt het als de kanker die de sympathie aanwreet van deze die het benaderen.

Onze huidige levenswijze duldt geen mannen die niet de « Wil » bezitten. Wat zou er van de mensheid geworden indien eensklaps de mensen door een onverklaarbare kracht ophielden te handelen, indien ze zich lieten meeslepen door het beoefenen van een « dolce farniente » (zalig nietsdoen) strijdig met de bestaande gewoonten van deze wereld.

Heel zeker, de wil die we in ons dragen is niet bij iedereen met dezelfde handelende kracht aanwezig; en ongelukkig genoeg zijn er ook nog lieden die wel een buitengewone dosis wil bezitten maar er een triestig gebruik van maken.

Erfelijke insecten zullen zich mogelijks tegen u keren maar al zijn er slechte neigingen aanwezig toch zullen deze zich plooiën en richten naar de wil van de opvoerder.

Hier ook bestaat dus het willen.

En het is hierop, beste lezer, dat ik uw aandacht wil vestigen. De overwegende wil van het kind mag niet overgelaten worden aan zijn vrije en heersende verbeelding. Daarom is het nodig dat hij oordeelkundig overmeesterd wordt. Hiervoor mag men zijn toevlucht niet nemen tot middelen die bijna volledig het eigen initiatief en de persoonlijke wil van het kind doden en het zelfs schrik aanjagen, want ge zult er zodoende slechts toekomen zijn verfoeilijke fouten zoals venterij en zijn talrijke streken te voeden. Daarentegen, ga omzichtig te werk, berisp zijn buitensporigheden die toegeschreven worden aan zijn jonge jaren, zonder roepen, zonder lelijk doen en vooral zonder brutaliteit.

Tracht zijn wil te leiden, tracht het te richten naar edele oogmerken, het de betekenis van het goede en het kwade in te prenten, het de goede daden te tonen die het vervullen kan, en vooral het die te leren vervullen niet omdat iedereen het zou zien of omdat het er voordeel

Gegroet, vriend en veel geluk.

uithalen zou, maar alleen voor zijn persoonlijke voldoening en omdat het willen op deze manier een edel en bewonderenswaardig gevoel is.

De taak der opvoeders, of ze nu professors of ouders zijn is uitgebreid en ingewikkeld. Ieder is een Guinees biggetje voor wie de regels bij de ene van toepassing bij een andere misschien een echte ramp zullen veroorzaken.

Het is nodig dat men voor iedereen persoonlijk een speciale methode vinde die men slechts ontdekken kan door geduld en scherpzinnigheid.

Op deze wijze gevormd, zult u mogen fier zijn op uw kinderen. Ge zult ze gewapend hebben voor het leven, voor de eeuwige strijd.

Ge zult er mannen van gemaakt hebben die dank zij u in hun omgeving waardig zullen deel uit maken van het levend raderwerk der mensheid om het even of zij arbeider zijn of vakman of ingenieur of wat weet ik nog meer.

Iedereen in zijn midden zal dit scheppend « Willen », zonder hetwelke een familie noch sterk noch duurzaam zijn kan verworven hebben.

En met trots zult u kunnen zeggen

« Ik heb gewild dat het zo was, ik heb er een man van gemaakt. » M. LALLEMAND.

De Ontmijners en de diplomatische aktualiteit.

Rondom een Redetwist

Het lezen van verschillende grote dagbladen is voor mij een dagelijkse kost geworden die ik inslik uit gewoonte. Herhaaldelijk krijg ik zware kost te verteren maar tot hiertoe kende ik nog geen slechte spijsvertering. Toch moet ik soms mijn lachen bedwingen bij het lezen en vergelijken van twee zogezegde onuitgegeven artikels. Nochtans zijn er ook andere die mijn aandacht gaande houden, getuige hiervan dit uittreksel uit « Le Peuple » van 29-7-1949.

KRIJGSGEVANGENEN ZULLEN VOORTAAN NIET MEER MOGEN GEBRUIKT WORDEN BIJ HET ONTMIJNEN.

Genève. (A. P.) — Op een zitting der diplomatieke Conferentie werd het voorstel van de Sovjetafgevaardigde om het gebruik van de krijgsgevangenen bij het ontmijsnen wettelijk toe te laten bij geheime stemming met 23 tegen 19 en 4 onthoudingen verworpen.

De Franse afgevaardigde had zich ten gunste van dit voorwerp uitgesproken, terwijl de Engelse, Amerikaanse en Australische afgevaardigden het voorstel beslist verwierpen.

Voor de Commandant Armstrong, Canadees afgevaardigde mag het plaatsen en wegnemen

Dit artikel dat ik gelezen en herlezen heb, heeft verschillende aanmerkingen in mij doen opkomen waarvan ik de gepastheid aan uw waardering overlaat.

En eerst en vooral om deze zeer geleerde vergadering die zich Diplomatieke Conferentie noemt op haar plaats te zetten, denkt u niet dat het de ontmijsners zouden moeten zijn die recht hebben op dit hoofdstuk. Dat men om dergelijke problemen op te lossen mannen zou moeten nemen die met de «stiel» vertrouwd zijn, dat men hiervoor mannen zou moeten aanduiden die een doffe naam hebben en die niet gearzeld hebben en niet aarzelen zullen hun leven dagelijks te wagen in de ontmijsning.

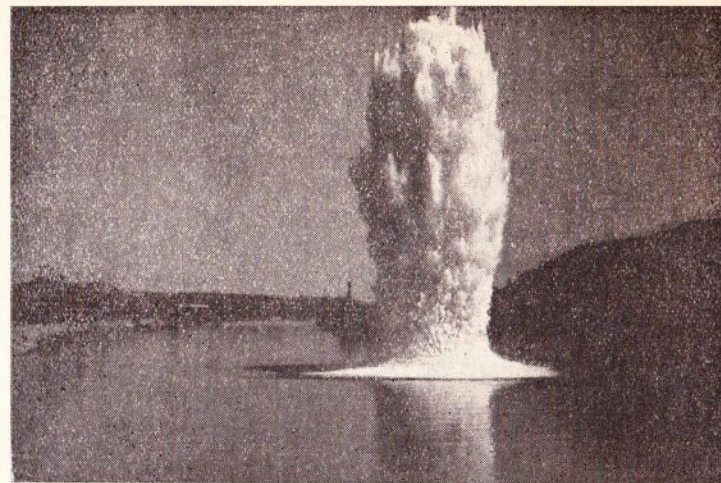
Deze en ENKEL deze zullen

klaar kunnen zien in deze aangelegenheid. Ik denk wel dat de bespreking van dergelijk onderwerp niet toebehoort aan de personen die heel zeker de mijnen behandelen in gedachte, veilig weggedoken achter een vreedzaam uitziend bureau. Dit is al EEN.

De Sovjetafgevaardigde zou voorgesteld hebben het gebruik van krijgsgevangenen bij het ontmijsnen wettig toe te laten.

In 1940 kenden de Duitsers niet zoveel wetensbezwaren en keken ze bitter weinig naar de bestaande oorlogswetten, zonder slag of stoot namen ze de rest van het 8ste Genie Bon. om uitgestrekte delen van ons grondgebied te doen ontmijsnen en dit gedurende 18 maanden.

Het is waar dat onze Regering, uit winstbejag of omdat de

JULI 49 — Vernieling van een bomb van 1.000 lbs in de Maas, te Luik.

daden van de Heren Van de Wehrmacht zaliger wettelijk zouden blijven, niet gemeend heeft de « Mannen van de Genie » te moeten herkennen als krijgsgevangenen maar ze omhangen heeft met een titel als « Verplicht tewerkgestelde ».

Een toppunt. Op deze manier werden 350 mannen beroofd van de rente toegekend aan de Krijgsgevangenen.

Aardig echter, dat deze «Ver-

plichte tewerkgestelden» die de dag na de Capitulatie in hun kakiuniform ontmijsnden 1 1/2 jaar nadien vrijgelaten werden, drager zijn van een getuigschrift van « Vrijlating van Krijgsgevangenen ». Dit is al TWEE.

Laat ons eens nauwkeurig het artikel hernemen, daar waar Generaal Armstrong, Canadees afgevaardigde verklaart dat het plaatsen en wegnemen der mijnen slechts door vakmannen mag uitgevoerd worden.

Wat !

Ga eens zien of de Belgische ontmijsners die in 1944 aangeworven werden vakmannen waren. Het waren heel eenvoudig, allemaal mannen die geen kou hadden aan hun ogen en die niet heel goed wisten wat hen te wachten stond.

En nochtans ze zetten zich dadelijk aan het werk. Hun ondervinding deden ze op het mijnenveld zelve, handboeken waren er niet en de detectors

Het Woordje van ...

Over een niet ontmijsnend voorwerp

De dagen gaan voorbij en elke dag brengt iets nieuws, het is hetzelfde met de mensen en met tal van dingen.

Dit eeuwig veranderjen is zelfs een der hoofdnoodzakelijkheden van het moderne leven geworden, om het te kunnen volgen is men verplicht zich elke dag verschillend te

zekere mate slaagde ze met eer in hun opzet. Maar indien men bij de zuivering onjuist te werk ging dan heeft men zeker deze slecht beloofd die beloofd moesten worden.

Waarom is het nodig dat men diezelfde traagheid en diezelfde kleingeestigheid te pas brengt in alles wat betrekking heeft op het

men ten gunste van dit voor-
werp uitgesproken, terwijl de
Engelse, Amerikaanse en Aus-
tralische afgevaardigden het
voorstel beslist verwierpen.

Voor de Commandant Arm-
strong, Canadees afgevaardigde
mag het plaats en wegnemen
der mijnen slechts door vakman-
nen gedaan worden.

— Ik ben volledig gerust over
de manier waarop de krijgsges-
genen in mijn land zouden
behandeld worden indien het
voorstel ware aangenomen maar
ik vrees de wijze waarop de on-
ze en de uwe zouden behandeld
worden indien ze zich bevonden
tegenover een vijand zonder ge-
wetenbezwaren.

Hierop antwoordde de Sovjet-
afgevaardigde dat, wanneer het
in de bedoeling der Canadese
soldaten lag om het even waar
mijnen te plaatsen zij verzocht
zouden worden deze ook weg te
nemen. Hij bevestigde hierin
niets te vinden dat de beginsel-
len der mensheid aantastte,
want, zo zegde hij, deze die de
mijnen geplaatst hebben en bij-
gevolg beter weten waar ze zich
bevinden moeten ze ook maar
opruimen.

M. W. R. Hodgson, Australisch
afgevaardigde doet alsdan
opmerken dat het meerendeel
der krijgsgesvangenen niet weten
waar en door wie de mijnen ge-
plaatst werden en dat het aan-
vaarden van het Sovjet-voorstel
deze ongelukkigen zou overle-
veren aan de genade van het
land wier lot hen volledig koud
zou laten.

De dagen gaan voorbij en elke dag brengt
iets nieuws, het is hetzelfde met de mensen
en met tal van dingen.

Dit eeuwige veranderen is zelfs een der
hoofdnoodzakelijkheden van het moderne
leven geworden, om het te kunnen volgen is
men verplicht zich elke dag verschillend te
tonen.

Onze eeuw die voor de mensen nieuwe
behoefsten meebrengt draait rond in een on-
deugende cirkel die zij zich zelf getrokken
heeft.

In die maalstroom dat niets tegenhoudt en
die al hetgeen onveranderd blijft buiten weert,
zijn er beginselen die blijven omdat ze on-
danks alles vastgehecht zijn in de harten der
mensen gelijk datgene wat in het midden
van een wiel is, vastgehecht blijft.

Is het goed? Is het slecht?

Men zou te ver moeten gaan om over dit
te oordelen. Het is zeker slecht als het gaat
om verkeerde beginselen als deze slechts ver-
moedens zijn.

Ondanks de vooruitgang, het verplichte
onderw. ijs en de verklaring van zijn Rechten,
ondanks vele krachtingspanningen is de mens
er niet ingeslaagd deze vermoedens te doen
verdwijnen om het even of ze nu waren van
rassenaard of van godsdienstige of sociale
aard.

Het is also dat bij ons, in ons klein Lan-
deke, waar, alhoewel de regeringen zich op-
volgen zonder enige gelijkheid te vertonen,
het toch gebeurt dat zekere gedragingen, ze-
kere manieren om vraagstukken te ontwijken
dezelfde gebleven zijn, hoe vreemd het ook
moge blijken.

Tot deze zelfde valse principes en zelfde
vooroordelen hebben degene zich gericht die
voor vier jaar geroepen werden om de reke-
ning van de « Grootte Laatste » aan te zui-
veren.

Zeker we moeten erkennen eenvoudig was
het niet en de opgelegde taak was zwaar en in

zekere mate slaagde ze met eer in hun opzet.
Maar indien men bij de zuivering onjuist te
werk ging dan heeft men zeker deze slecht
beloond die beloond moesten worden.

Waarom is het nodig dat men diezelfde
traagheid en diezelfde kleingeestigheid te pas
brengt in alles wat betrekking heeft op het
leven van de Natie.

Iedereen weet dit, maar het zou kunnen te
eenvoudig zijn en dan is men nog gewoon
verwonderd te zien hoe Eisen geboren wor-
den, deze van de Strijders in het algemeen en
deze van de Ontmijners in het bijzonder, blij-
ven in afwachting alhoewel ze gematigd zijn,
nog altijd de bewijzen hiervan.

Er zijn nochtans zedelijke voldoeningen
die zonder uitstel zouden kunnen toegestaan
worden.

Voor ons, Oud-Ontmijners zijn er verschil-
len die we niet begrijpen kunnen bijvoor-
beeld zoals deze die bestaan tussen eenheden
die doden kunnen opsommen en deze die er
hoegenaamd geen hebben, onder deze laatste
zijn er zekere die beschouwd worden als
strijder, terwijl er tussen de eerste groep zit-
ten, zoals de Ontmijners die het niet zijn.

Deze titel van Strijder is voor ons de
mooiste beloning, maar het is onlogisch dat
wij hem moeten vragen. Waarop wacht men
om hem ons te geven, het zou niemand een
cent kosten zeker niet aan de Schatkist en
we zouden aan niemand vragen ons een titel
toe te kennen die we niet verdienen. Want
buiten drie vermeldingen op het Legerdag-
order kunnen de Ontmijners zich nog beroe-
men op een nog groter aantal vermeldingen
niet alleen door de militaire en burgerlijke
hogere overheid van het Land uitgesproken
maar ook door de Geallieerden.

Wel dan, waarop wacht men nog?
Op niet meer waarschijnlijk, aangezien ze
toch weten dat een Ontmijner altijd op de
bres blijft.

. . . Bab

heel goed wisten wat hen te
wachten stond.

En nochtans ze zetten zich
dadelijk aan het werk. Hun
ondervinding deden ze op het
mijnenveld zelve, handboeken
waren er niet en de detectors
kwamen slechts later, doden vul-
len deze lijdensgeschiedenis. Als
de ontmijners nu ondervinding
bezitten dan hebben ze die ver-
worven op de lichamen van hun
kameraden. Dit is al DRIE.

Hernemen we nogmaals het
artikel daar waar er sprake is
van Generaal Slavine, Sovjetaf-
gevaardigde, deze beweert dat
het Leger dat de mijnen ge-
plaatst heeft ook zou moeten
overgaan tot het wegnemen er-
van.

Wat mij betreft en voor zover
dat elke Natie in oorlog nauw-
gezet de voorwaarden ervan cer-
bidigt, schijnt deze maatregel
aanneembaar zelfs de Franse af-
gevaardigde was aanhanger van
deze manier van handelen. Is
het niet redelijk dat elke oorlog-
voerende macht die de tuigen
kent die ze in werking brengt
het bijgevolg veel gemakkelijker
heeft deze onschadelijk te ma-
ken. Dit is al VIER.
Daar tegenover Mijnheer W. R.
Hodgson; Australisch afgevaar-
digde spreekt zich beslist uit te-
gen dit voorstel.

Hebt ge al een mijnenveld
ontmijnd, of zelfs al gezien
Mijnheer W. R. Hodgson?

Want wat zoudt ge zeggen
moest ge in het geval der Bel-
gische ontmijners verkeren die

Vervolg blad. 4

Een Brief aan mijn Vrouw.

Vervolgt van bladz. 1.

je verwacht het niet ook, maar misschien is het dit vooral dat mijn voorgevoel groeien deed?

***

Ik heb een rustige nacht gehad, ik voel me niet meer moe en ik ben bereid te gaan waarheen men me zenden zal zelfs al wacht me daar de dood.

Vrouwe, er is nog hoop, maar iemand die met het gevaar eet, drinkt en slaapt, die het gevaar onder zijn voeten heeft, die mag geloven aan het voorgevoel, die moet er aan geloven zelfs al kende hij het meerdere keren.

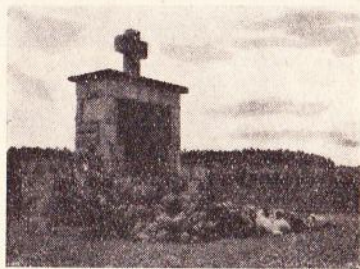
Het zijn allen jongens met vrouw en kinderen en broers en familie en er is geen enkele die morren zal, zoals er ook geen enkele zal zijn die weten zal wat brandt in mij.

Op het werk zullen we de detectors nemen en de priemen en zoeken met een losheid maar ook met een blijvende angst, geen angst die schrik aanjaagt, maar een gevoel dat vastgeankerend zit in onze leden en in onze spieren. We zullen zoeken tot we het fluiten van de mijnenmassa horen en er zal een lichte ontspanning komen, als bij het vallen van het gordijn in de schouburg.

Twee aan twee zullen ze weggaan, door een brede veiligheidszone gescheiden van de anderen.

Twee aan twee zullen ze het

sterven vandaag voor al die onverschilligheid, want ik weet dat ik mijn plicht gedaan heb, dat ik gedaan heb hetgeen het Land van mij verwachtte en het is goed te sterven als een man met het zwaard in de vuist en de vlam der overwinning in de ogen.

...zullen er mensen voorbijgaan...

Vrouwe, ik ben blij niet te moeten sterven als een ziekelijk man op het bed. De hymne der zee, die hier over de velden hangt zal me eeuwig opnemen in haar hart om me nooit meer te lossen.

Nochtans, wat ik deed voor mijn Land is niets vergeleken bij wat andere gedaan hebben, die begonnen met dezelfde kracht, met dezelfde moegeruste armen maar met oneindig meer vurigheid en liefde.

Ik was maar een doodgewoon mens en wat ik van mijn leven gemaakt heb is niet datgene geweest wat ik in mijn jeugd gedroomd had. Ik was vol goede

Vrouwe, ik zou je zoveel meer moeten vertellen over wat je te doen staat. Maar mijn geest is niet helder, mijn gedachten zijn als door elkaar geschokt en de juiste orde vind ik niet.

Moest gij hier zijn ge zoudt trachten me te overtuigen dat niets van dit alles waar is, dat het al slechts zinsbegoocheling is. Uw gevaar, uw nood is groter dat de mijne omdat mijn einde slechts een begin is voor u, een beginnen zonder de man.

Als ik gegaan ben van u wist ik het offer van mijn schamel bloed mogelijk, dichtbij zelfs. Nu, na al die dagen en weken en maanden is er een ruwheid gekomen in ons, die geen verstandelijk denken meer is, maar een spot en een krachteloos instinctief aanvoelen.

De pijn die vroeger vrees was is offer geworden en verdwenen uit onze ogen, uw vrees is gegroeid omdat ge de dood dichter waant.

Vrouw, mijn vaarwel tot u is kort. Ik vertrouw je de zorg over ons kind, ik weet dat ge een goede moeder zijt.

Ons kind zal zich niet moeten schamen over de naam die wij hem gaven; het is goed zo.

Ik ben nu veel geruster en kalmer. Er is een tere blankheid gekomen op de omringende dingen, er is een geur die me herinnert aan jou en aan je

Het Leven in onze Secties

WEST-VLAANDEREN

De stad Isegem heeft ook haar tol aan de ontmijningsverrichtingen der kust betaald. Korporaal Van Pachtebeke, inboorling dier stad ligt in de schaduw van het kruis en treurboom op het stedelijk kerkhof, slachtoffer der barbaarsche nazioorlog, gevallen bij de ontmijningswerken te De Panne op 29 Maart 1946 bij de 1ste Cie, 2de Bataljon.

Op 4, 5 en 6 September laatsleden hebben zijne kameraden op vraag van verscheidene vrienden en het Gemeentebestuur, met een ontmijningstoonstelling willen, aan de medeburgers van de geboortestad van betreunde makker Van Pachtebeke, tonen hoe en door welke moordtuigen hun medeburger, voor hunne vrijheid aan het leven is ontkomen.

De belangstelling der bezoekers was groot, zelfs een vooraanstaande industrieel der stad liet zich in zijn ziekenwagentje, na een brochure aan de ingang gekocht te hebben, de kleinste bijzonderheden van het leven van de ontmijner, zijn werk en de moordtuigen uiteenzetten. Aan de Eretabel der Gesneuvelden gekomen, ontblote hij zich eerbiedig zoals ten ander alle bezoekers deden.

Deze korte, snel incengezette tentoonstelling heeft aan onze so-

ciale werkenkas 3.000 fr. opgebracht.

Wij moeten er een les uitnemen. Het is nodig dat wij allen onze krachten inspannen opdat het offer onzer Doden en Verminkten niet snel van verledene, van de onverschilligheid ja zelfs van de vergetelheid zouden deelmaken. De kleinste gemeenten moeten het werk verricht door de ontmijner kennen, zijn leven, zijn werk en in welke mate dit aan de gemeenschap ten goede kwam.

De ontmijner moet door zijn propaganda en fierheid, ontmijner geweest te zijn, de erkentelijkheid van zijn evennaaste afdwingen.

E. SAMIJN.

En nu met de sectie West-Vlaanderen naar Kortrijk en Kuurne waar er in de maand October voor Kortrijk een groot prijkskamp in kaartspel en met teerlingbak plaats heeft, en te Kuurne een grootse Radio-Kortrijk crochet avond.

De twee feesten zijn begiftigd met talrijke schone prijzen, giften der bevolking, voor een waarde van verscheidene duizende franken.

De winsten komen ten goede aan onze sociale werkenkas.

E. SAMIJN.

hene ontplofning...
bij het vallen van het gordijn
in de schouburg.

Twee aan twee zullen ze
weggan, door een brede veilig-
heidszone gescheiden van de an-
deren.

Twee aan twee zullen ze het
lot in mekaars goede handen
leggen, met een blijheid bijna :

« Broer, waak over mij. »

« Broer, waak over mij. »

Twee aan twee en ieder kop-
pel zal gekoppeld gaan aan
hand en ziel, één in de gedachte
aan de dood, één in het bereke-
nen zijner handeling.

***

Als de ontploffing de stilte
zal scheuren, lijk een wit laken
scheurt, wens ik hem een vlug-
ge dood, vraag ik voor mij een
vlugge dood zonder te weten,
zonder bezinning.

Na die ontploffing zal er niets
meer zijn, niets meer tot in de
eeuwigheid, geen gerucht meer
boven onze koude hoofden,
geen kleur meer aan de ijle ho-
rizont, alles zal stom zijn en
kalm. Misschien zal men daarna
graniete namen beïtelen in
onzinnige blokken; elke mor-
gen, als de zon opkomt over
het water, zal het licht er langs
gaan met weigerige schaduwen,
zullen er mensen voorbijgaan
met een onbegrip en een onver-
schilligheid omdat ze maar niet
beseffen kunnen dat het voor
hen was dat we stierven, voor
hen die innerlijks niets gemeen
hebben met ons, dan een taal
en een naam.

En toch spijjt het me niet.

Toch spijjt het me niet ont-
mijner te zijn en te moeten

kracht, met dezelfde moed als
te armen maar met oneindig
meer vurigheid en liefde.

Ik was maar een doodgewoon
mens en wat ik van mijn leven
gemaakt heb is niet datgene ge-
weest wat ik in mijn jeugd ge-
droomd had. Ik was vol goede
voornemens, maar er was geen
leiding, er was geen hoger doel
in mij, geen ideaal. Daarom heb
ik mijn gedachten gezet op ons
Land dat in nood was en ben ik
geworden wat ik nu ben : ont-
mijner.

***

Er is een zekerheid in mij
dat ik sterven ga vandaag.

Hebben andere die me zijn
voorgegaan ook die zekerheid
gekend ?

Ons leven is een gaan van ge-
vaar naar gevaar, een voortdu-
rend betasten van de dood, een
kruipen naar zijn levenloos
licht.

Ik heb de zekerheid dat ik
sterven zal vandaag.

Hoe komt het dat ik zo ze-
ker ben van mijn dood, van het
sluiten van mijn leven, van het
ophouden van verleden en toe-
komst, van denken en hopen ?

In de duinen, onder het fijne
zand ligt een mijn te wachten
op mij, wonderlijk zo een koud
iets, bruin en ruw en dood,
dood. Ik ken de plaats niet, ik
zal ze nooit kennen, maar ik
ken de mijn, ik kan ze zien
voor mijn ogen. In haar grij-
pende starre schoot zal ik val-
len. God, laat mijn dood kort
zijn en zonder pijn, laat me
sterven als een wezenloos kind
dat geen vrees heeft te sterven.

***

Ons kind zal zien met moe-
ten schamen over de naam die
wij hem gaven; het is goed zo.

Ik ben nu veel geruster en
kalmer. Er is een tere blank-
heid gekomen op de omringen-
de dingen, er is een geur die
me herinnert aan jou en aan je
roze blote hals.

In de prille lucht klinken de
stemmen der kameraden luid.

De dag begint.

Straks, op het veld zal ik de
laatste uren denken aan jou,
moge God me genadig zijn.

Opgedragen aan alle
weduwen der ontmiijners
die vielen voor de
goede zaak.

M. K.

Rondom een Redetwist

Vervolgt van blad. 3

op het huidige ogenblik de tal-
loze mijnen wegenomen die de
Duitse grens afboorden en
waarvan er 80 % van Engelse
of Amerikaanse oorsprong zijn,
getuige hiervan, het Amerikaanse
mijnenveld dat zo pas nabij
Eupen ontdekt werd.

Echt spijtig dat de Legers van
het Grote Albion en van Oom
Sam niet zo gedienschtig waren
ons de plannen van hun mijnen-
velden ter hand te stellen. Het
zou zoveel gemakkelijker ge-
weest zijn voor ons en veel min-
der gevaarlijk. Spijtig ook dat
de Belgische Regering ons de
Incivieken niet heeft toever-

Aan de Erelidder der Gesche-
velden gekomen, ontblote hij
zich eerbiedig zoals ten ander
alle bezoekers deden.

Deze korte, snel incengezette
tentoonstelling heeft aan onze so-

Enkele kleinigheden, uittreksel
uit het dagblad « LE SOIR »

Men moest er om lachen

Te Simmerath tegen Mont-
joie kwam enkele dagen gele-
den een boerin aan het loket
van een bureau van het Gemeen-
tebestuur.

Ge weet waarschijnlijk niet,
zo zei ze tegen de bediende dat
er nog een verlaten mijn op

waarde van verscheidene duiz-
ende franken.

De winsten komen ten goede
aan onze sociale werkenkas.

E. SAMIJN.

mijn weide ligt. Men heeft me
verteld dat het een gevaarlij-
ding is, ziet ge dat er een van
mijn koeien op trapt. Dat zou
wat mooi zijn, he ! Daarom
zou ik graag hebben dat ge het
mogelijk deed opdat ze die zo
spoedig mogelijk zouden komen
weghalen.

De bediende nam nota van
haar verwijt en verwittigde de
ontmijningsdiensten.

Enkele dagen later kwam de
boerin terug op het Gemeen-
tehuis om een kwestie van wegen-
belasting te regelen.

— Ik ben het nog ne keer,
zei ze glimlachend en ze plaats-
te een enorm pak op de bureau.

— Ik heb van de gelegen-
heid gebruik gemaakt om u
zelf de mijn te brengen waar-
over ik u gesproken heb, hier
is ze, doet er nu mee wat ge
wilt.

De bediende verbleekte en
hield zich op afstand; een an-
dere echter nam het pak met
duizend voorzorgen op en droeg
het naar een verlaten oord waar
de mijn onschadelijk zal ge-
maakt worden.

Maar iedereen had het warm
gehad.

TEMPETE